

KOKOUSMUISTIO

MRL-uudistus / parlamentaarisen seurantaryhmän 14. kokous

Aika Pe 22.1.2021 klo 12.00–14.00

Paikka Teams-kokous

Läsnä Kansliapäällikkö Juhani Damski, ympäristöministeriö, puheenjohtaja

Kansanedustaja Juha Pylväs, Suomen Keskusta
Kansanedustaja Sari Multala, Kansallinen Kokoomus
Kansanedustaja Eveliina Heinäluoma, Suomen Sosialidemokraattinen puolue
Kansanedustaja Tiina Elo, Vihreä liitto
Kansanedustaja Pia Lohikoski, Vasemmistoliitto
Kansanedustaja Anders Adlercreutz, Svenska folkpartiet
Kansanedustaja Antero Laukkanen, Suomen kristillisdemokraatit

Erityisavustaja Timo Juurikkala, ympäristöministeriö

Professori Ari Ekroos, Aalto-yliopisto, MRL-sidosryhmäfoorumin puheenjohtaja

Ylijohtaja Teppo Lehtinen, ympäristöministeriö, MRL-työryhmän puheenjohtaja

Rakennusneuvos Anna-Leena Seppälä, ympäristöministeriö
Hallitusneuvos Kirsi Martinkauppi, ympäristöministeriö
Ympäristöneuvos Antti Irjala, ympäristöministeriö

Lainsäädäntöneuvos Lauri Jääskeläinen, ympäristöministeriö, sihteeri
Hallitussihteeri Mirkka Saarela, ympäristöministeriö, sihteeri

Viestintäasiantuntija Liisa Kemppainen, ympäristöministeriö
Viestintäsuunnittelija Melica Hellén, ympäristöministeriö
Säädösvalmisteluavustaja Anne Vanhanen, ympäristöministeriö

1 Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Kokouksen puheenjohtajana toimi ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen ollessa estyneenä kansliapäällikkö Juhani Damski, joka avasi kokouksen klo 12.01. Hyväksyttiin kokouskutsun liitteenä ollut edellisen kokouksen (9.12.2020) muistio sekä tämän kokouksen asialista.

2 MRL-uudistuksen valmistelun tilannekatsaus

Ylijohtaja Teppo Lehtinen kertoi MRL-uudistuksen tilanteesta. Työryhmällä on ollut kokous ennen joulua (17.12.), ja tammikuussa kokoukset viikoilla 2 ja 3. Viikoille 4 ja 5 on sovittu pidettäväksi työryhmän kokoukset ennen kuin esitysluonnos lähtee käännökseen. Saamelaiskäräjien kanssa neuvottelut ovat jatkuneet. Ministeriseurantaryhmä on kokoontunut viidesti. Lausuntokierroksella esitysluonnoksen pitäisi olla maaliskuussa 2021.

3 Uuden lain rakenne

MRL-uudistuksen sihteereistä Lauri Jääskeläinen viittasi etukäteen jaettuun luetteloon tulevan lain pykälästä. Kun nykyisessä laissa on tällä hetkellä kaiken kaikkiaan 322 voimassa olevaa pykälää, näyttäisi uuteen lakiin tulevan noin 40 pykälää enemmän. Lain nimen olisi hyvä erottua nykyisen lain nimestä ja myös olla eri kuin vuoden 1958 rakennuslain. Tämä johtuu muun muassa siitä, että lähinnä kerrosalan laskentaa koskevaa, vuoden 1958 rakennuslain sääntelyä jouduttaisiin pitämään oikeusohjeena edelleen sovellettaessa niitä asemakaavoja, jotka ovat tulleet lainvoimaisiksi ennen nykyisen lain voimaantuloa 1.1.2000.

Keskustelussa nousi esille vuoden 1958 lain lisäksi kysymys luvun 1 ilmastonmuutoksen hillintää koskevasta pykälästä sekä mahdollisuus ottaa lakiin oma luku kaivoshankkeista.

4 Rakentamisen vastuut

Hallitusneuvos Kirsi Martinkauppi esitteli etukäteen jaettuun aineistoon verrattuna jonkin verran muuttunutta ehdotusta rakentamisen vastuun sääntelyksi. Muutokset johtuvat viimeksi seurantaryhmän kokouspäivänä toimialan kanssa käydyistä neuvotteluista. Ympäristöministeriö on keskustellut rakentamista edustavien eri toimialajärjestöjen kanssa täyttääkseen hallitusohjelman kirjauksen, jonka mukaan rakentamisen toteutusvastuu säädetään pääurakoitsijalle. Ratkaisua, joka voisi tyydyttää jokaisen yksityiskohdan osalta kaikkia keskusteluissa mukana olleita rakennusalan eri osapuolia, ei ole toistaiseksi löytynyt, mutta kannat ovat lähentyneet.

Keskustelussa nousi esille muun muassa seuraavia asioita ja kysymyksiä:

- päävastuulliselle toteuttajalle esitettävä vastuu alihankkijoista
- miten voidaan turvata ei-ammattimaisen rakennushankkeeseen ryhtyvän onnistuminen hankkeessa
- sulkisiko esitetty viiden vuoden vastuu aika pois mahdollisuuden pitempiaikaiseen, esim. kymmenen vuoden mittaiseen vastuuseen?
- sivu-urakoiden ja –urakoitsijoiden vastuu suhteessa päävastuullisen toteuttajan vastuuseen
- rakennushankkeeseen ryhtyvän mahdollisesti nimeämän valvojan rooli ja vastuu
- täyttäisikö esitys hallitusohjelman kirjauksen yhdestä vastuutahosta ja parantuisiko tilanne verrattuna nykyiseen.

Sovittiin, että viimeisin ehdotus rakentamisen vastuista toimitetaan kokouksen jälkeen osallistujille.

5 Sujuvoittaminen

Rakennusneuvos Anna-Leena Seppälä ja hallitusneuvos Kirsi Martinkauppi pitivät etukäteen jaetun aineiston pohjalta esityksen, miten esitys toteuttaa uudistuksen tavoitteeksi asetettua sujuvuuden edistämistä. Keskustelussa nousi esille muun muassa seuraavia asioita ja kysymyksiä:

- tulevatko yleiskaavan ja asemakaavan yhteiskäsittelyssä kaikki tarvittavat alueidenkäytölliset yksityiskohdat huomioiduksi?
- mitä eri tilanteita esitetty lausuntoaikojen lyhentäminen koskisi ja voisiko se vaarantaa osallistumismahdollisuuksia?
- voisiko maa-ainesluvan tarpeen poistuminen toteutettaessa asemakaavaa johtaa pitkäkestoiseen louhintaan ilman tarvittavaa ympäristölupaa?
- miten digitalisaatio suhtautuu kaavoitukseen olennaisesti kuuluvaan demokraattiseen päätöksentekoon? Mitä erilaisia asioita valtakunnallisen rakennetun ympäristön tietojärjestelmä sisältäisi?

6 Kulttuuriperintö

Rakennusneuvos Anna-Leena Seppälä piti esityksen kulttuuriperintöön vaikuttavista keskeisistä ehdotuksista kokouskutsun mukana jaetun aineiston pohjalta. Esitys ei herättänyt tarkentavia kysymyksiä.

7 Ilmastonmuutosta ja luonnon monimuotoisuutta koskevat kokonaisuudet

Ympäristöneuvos Antti Irjala ja hallitusneuvos Kirsi Martinkauppi esittivät kokouskutsun mukana jaetun aineiston pohjalta, miten esitys ottaa huomioon ilmastonmuutoksen hillinnän ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisen. Esitys herätti muun muassa seuraavia kysymyksiä:

- maakuntakaavaan ehdotettu, viherrakenteen esittämistä koskeva oikeusvaikutteinen kaavamääräys ja sen suhde suojelualueisiin ja niiden korvattavuuteen
- viherrakenteen ja hiilivarastojen turvaaminen kaupunkiseutusunnitelmassa
- merialueiden suunnittelu
- ekologinen kompensatio
- suurten infra-, kuten raidehankkeiden mahdollistaminen.

8 Muut asiat

Seuraavan kokouksen ajankohdaksi on sovittu tiistai 16.2.2021 klo 15.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti läsnäolijoita ja esityksiä pitäneitä virkamiehiä sekä päätti kokouksen klo 14.06.